

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİ

AZƏRBAYCANDA TÜTÜN İSTEHSALI İLƏ BAĞLI
A R A Y I Ş

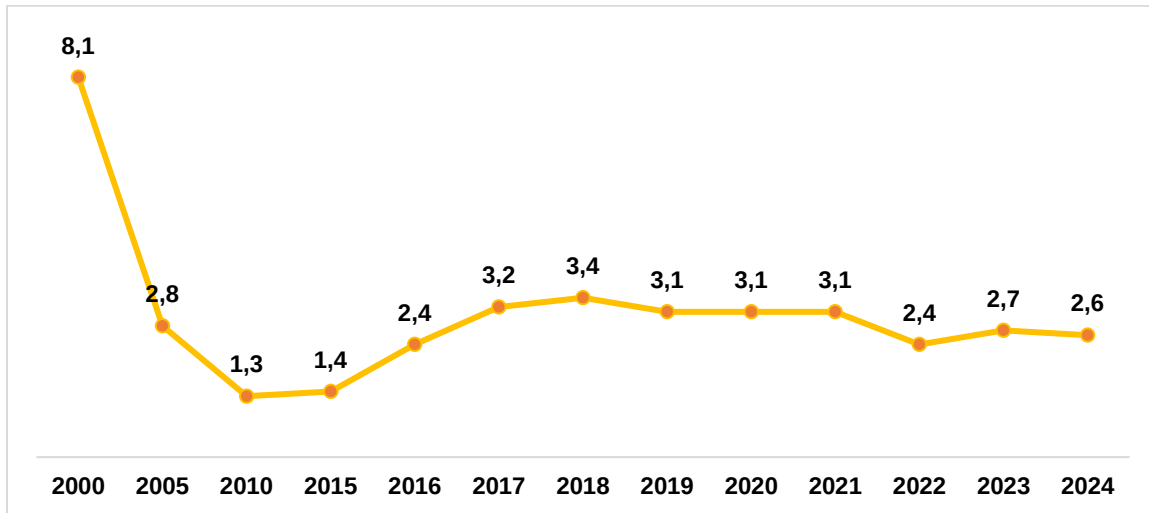
MÜNDƏRİCAT

1. Sahə, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri	3
2. İdxal və ixrac göstəriciləri	5
3. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri	8

1. Sahə, istehsal və məhsuldarlıq göstəriciləri

✚ Azərbaycanca 2024-cü ildə tütünün əkin sahəsi 2,6 min hektar olub. Əkin sahəsi 2019-cu ilə nəzərən isə 16,1%, 2023-cü ilə nisbətən isə 3,7% azalıb (Qrafik 1).

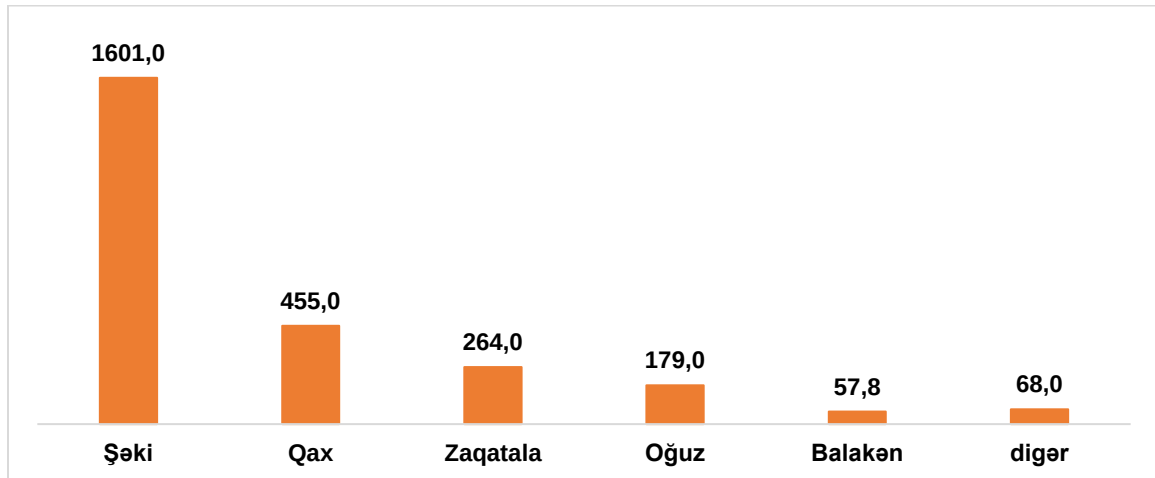
Qrafik 1. Azərbaycanca tütünün əkin sahəsi, min ha

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ 2024-cü ildə cəmi tütün əkinlərinin 61,0%-i Şəki, 17,3%-i Qax, 10,0%-i Zaqatala, 6,8%-i Oğuz, 2,2%-i Balakən, 2,6%-i isə digər rayonların payına düşüb (Qrafik 2).

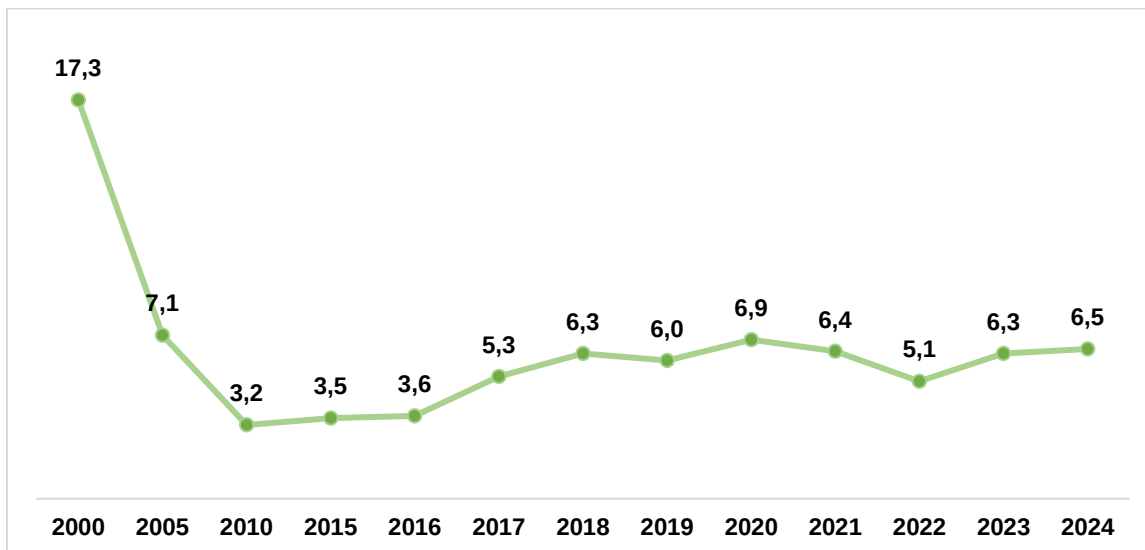
Qrafik 2. Tütünün 2024-cü ildə rayonlar üzrə əkin sahəsi, ha

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

🇦🇿 2024-cü ildə tütün istehsalı 2019-cu ilə nisbətən 8,3%, 2023-cü ilə nisbətən isə 3,2% artaraq 6,5 min ton olub (Qrafik 3).

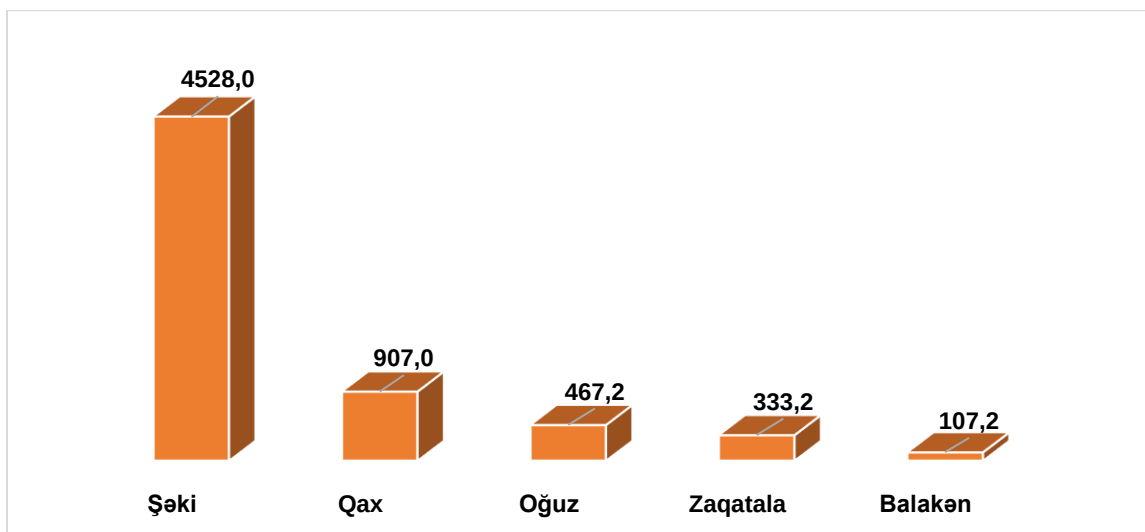
Qrafik 3. Azərbaycanda tütün istehsalı, min ton

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

🇦🇿 2024-cü ildə tütün istehsalının 98,0%-i 5 rayonun payına düşüb. Əsas istehsalçı rayonlar: Şəki (70,0%), Qax (14,0%), Oğuz (7,2%), Zaqatala (5,1%), və Balakən (1,7%) təşkil edib (Qrafik 4).

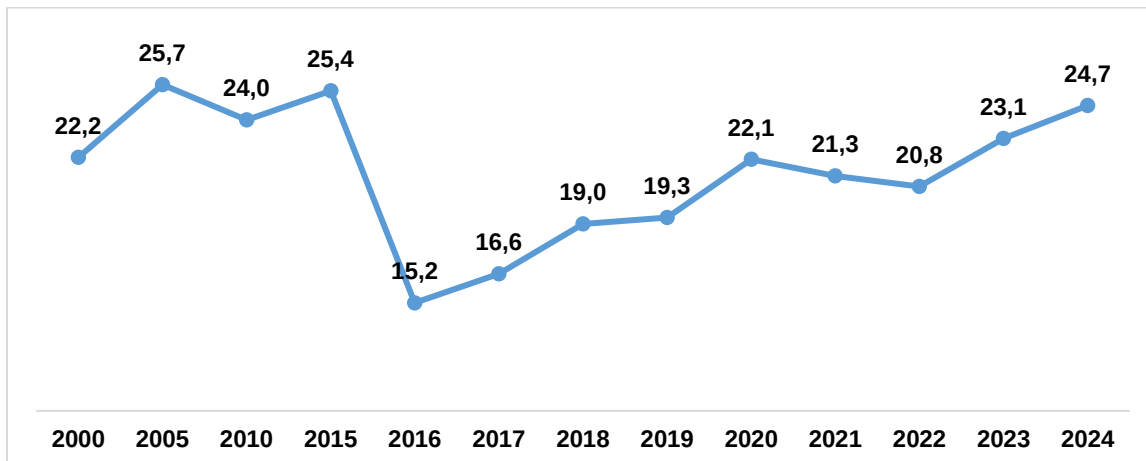
Qrafik 4. 2024-cü ildə əsas istehsalçı rayonlarda məhsul yığımı, ton

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ Tütünün məhsuldarlığı 2024-cü ildə 24,7 sent/ha olub. Məhsuldarlıq səviyyəsi 2019-cu ilə nisbətən 27,9%, 2023-cü ilə nisbətən isə 6,9% artıb (Qrafik 5).

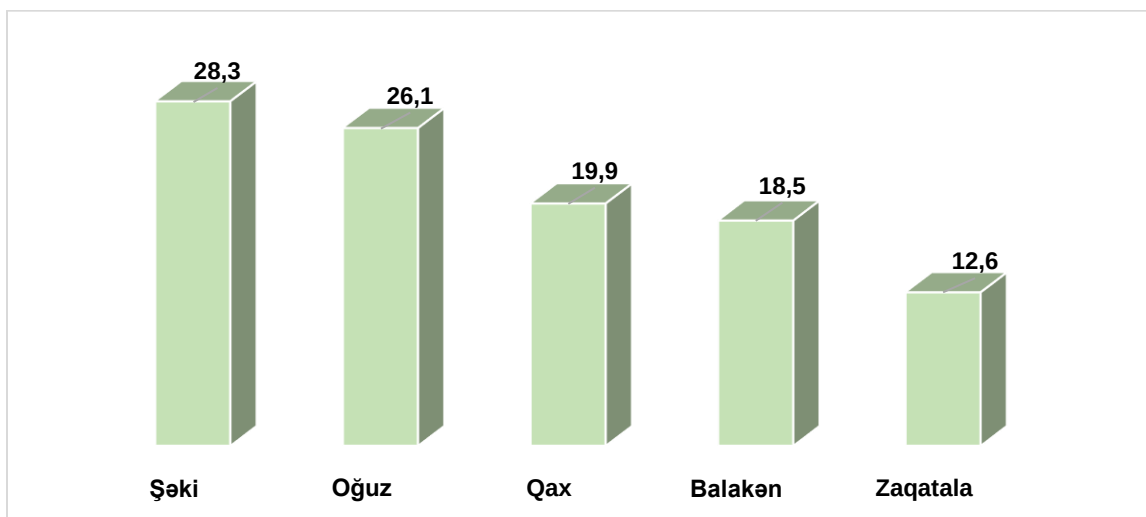
Qrafik 5. Tütünün məhsuldarlıq göstəriciləri, sent/ha

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ 2024-cü ildə Şəki və Oğuz rayonlarında məhsuldarlıq göstəricisi ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olub (Qrafik 6).

Qrafik 6. 2024-cü ildə əsas istehsalçı rayonlarda məhsuldarlıq, sent/ha

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

2. İdxal və ixrac göstəriciləri

✚ 2024-cü ildə Azərbaycandan tütün ixracı 2019-cu ilə nisbətən 16,5%, 2023-cü ilə nisbətən isə 2,5 dəfə artaraq 7,4 min ton olub. Ölkəyə 2024-cü ildə 302,1 ton tütün idxal edilib ki, bunun da 22,8%-i Braziliyanın, 13,1%-i isə Zimbabvenin 10,0%-i türkiyənin payına düşüb (Cədvəl 1).

Cədvəl 1. Tütünün idxal və ixrac həcmi

İllər	İdxal		İxrac	
	miqdarı, ton	məbləği, min ABŞ dolları	miqdarı, ton	məbləği, min ABŞ dolları
2015	1,779.0	2,853.9	1,944.4	7,431.8
2016	734.6	735.3	2,217.9	7,982.7
2017	2,087.3	4,050.4	4,586.3	14,265.4
2018	1,813.3	4,364.7	4,169.0	12,668.5
2019	2,379.2	7,509.9	6,398.1	13,385.5
2020	1,665.7	6,439.4	4,772.9	11,892.8
2021	1,055.5	2,912.9	5,208.5	13,961.4
2022	1,759.9	5,854.4	6,839.9	20,140.9
2023	907.8	4,815.1	3,020.5	6,743.0
2024	302.1	2,134.8	7,452.1	22,860.5

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

🇦🇿 2024-cü ildə ixrac olunan tütünün 20,0%-i İtaliynın, 17,1%- Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin, 15,1%-i Rusiyanın, 47,8%-i isə digər ölkələrin payına düşüb (Cədvəl 2).

Cədvəl 2. Tütün ixracının ölkələr üzrə bölgüsü

	2020		2021		2022		2023		2024	
	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, ton	Məbləği, min ABŞ dolları
Rusiya	2,160.4	3,427.9	1,719.7	2,708.1	3,341.8	6,804.4	1,609.6	2,863.0	1,127.3	2,003.3
İtaliya	-	-	-	-	-	-	114.1	332.7	1,535.4	4,461.8
B.Ə.Ə	-	-	-	-	-	-	-	-	1,277.2	5,842.7
Belarus	2,360.0	7,825.8	3,120.0	10,493.8	3,238.4	12,578.8	80.2	435.5	-	-
Digər	252.4	639.1	368.8	759.4	259.8	757.7	1,330.7	3,444.5	3,512.2	10,552.7
Cəmi ixrac	4,772.9	11,892.8	5,208.5	13,961.4	6,839.9	20,140.9	3,020.5	6,743.0	7,452.1	22,860.5

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

🇦🇿 2019-2024-cü illər ərzində ölkəyə siqar və siqaret idxalında azalma müşahidə edilir. 2024-cü ildə ölkəyə idxal olunan siqar və siqaret 2023-cü ilə nisbətən 4,8 dəfə azalaraq 75,7 milyon ədəd olub. Ölkədən hər il orta hesabla 531,4 milyon ədəd siqar və siqaret ixrac olunur.

2024-cü ildə ölkədən ixrac olunan siqar və siqaret 2023-cü ilə nisbətən 1,9 dəfə artaraq 2138,0 milyon ədəd olub (Cədvəl 3).

Cədvəl 3. Siqar və siqaretin idxal və ixrac həcmi

İllər	İdxal		İxrac	
	miqdarı, mln. ədəd	məbləği, min ABŞ dolları	miqdarı, mln. ədəd	məbləği, min ABŞ dolları
2015	11,522.8	287,275.1	158.4	1,974.5
2016	9,301.8	146,892.8	65.1	916.2
2017	11,033.2	160,054.3	88.8	1,038.3
2018	11,277.4	152,587.5	134.2	1,534.8
2019	4,274.6	70,957.5	183.9	1,733.8
2020	1,233.7	25,722.5	461.2	2,611.8
2021	722.4	14,952.1	316.3	1,777.6
2022	213.9	4,374.7	633.7	4,766.7
2023	367.2	7,503.8	1,134.5	14,285.1
2024	75.7	2,184.3	2,138.0	33,626.1

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

🇦🇿 2024-cü ildə ölkəyə idxal edilən siqar və siqaretin 74,8%-i Türkiyənin 25,2%-i isə digər ölkələrin payına düşüb (Cədvəl 4).

Cədvəl 4. Siqar və siqaret idxalının ölkələr üzrə bölgüsü

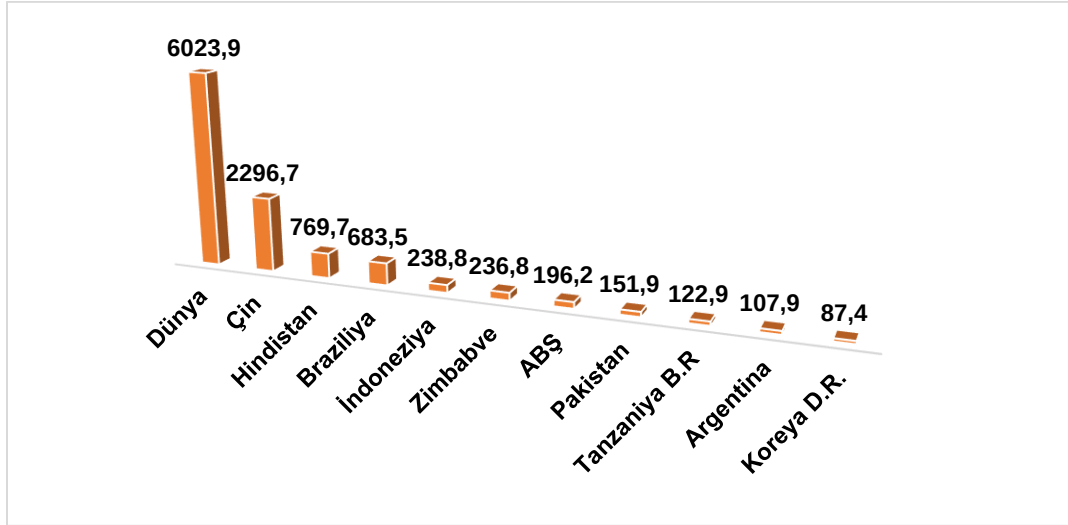
	2020		2021		2022		2023		2024	
	Məbləği, min ABŞ dolları	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, mlyn. ədəd	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, mlyn. ədəd	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, mlyn. ədəd	Məbləği, min ABŞ dolları	Miqdar, mlyn. ədəd	Məbləği, min ABŞ dolları
Türkiyə	-	-	-	-	132.8	2,378.6	348.6	6,794.2	56.6	1,201.7
Ukrayna	925.0	22,165.8	482.7	12,093.6	45.1	955.3	-	-	-	-
Rusiya	308.3	3,143.0	223.6	2,541.5	35.3	626.1	0.9	71.2	-	-
Digər	0.4	413.7	16.1	317.0	0.7	414.8	17.7	638.4	19.1	982.6
Cəmi idxal	1,233.7	25,722.5	722.4	14,952.1	213.9	4,374.8	367.2	7,503.8	75.7	2,184.3

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

3. Qlobal istehsal, idxal və ixrac göstəriciləri

✚ FAO-nun məlumatına əsasən 2023-ci ildə dünya üzrə 6,0 milyon ton tütün istehsal olunub. Dünya üzrə istehsal olunan tütünün 81,2%-dən çoxu 10 ölkənin payına düşüb (Qrafik 7).

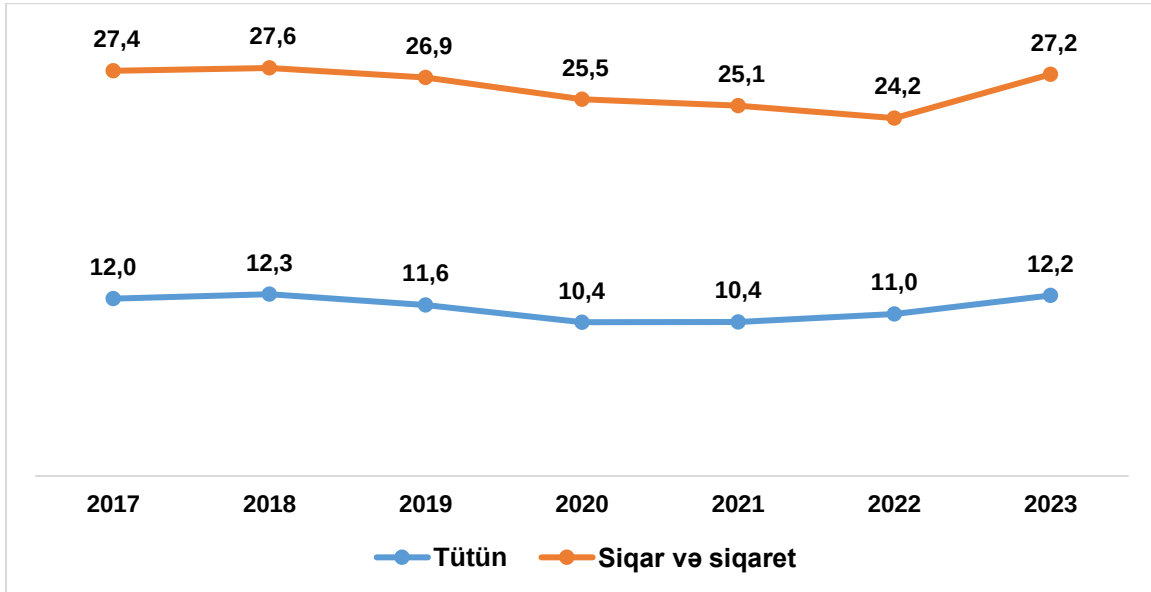
Qrafik 7. Tütünün qlobal istehsal göstəriciləri, min ton

Mənbə: Faostat.org

✚ 2023-cü ildə qlobal bazarda tütün idxalının məbləği 12,2 milyard ABŞ dolları, siqar və siqaret idxalının məbləği isə 27,2 milyard ABŞ dolları olub (Qrafik 8).

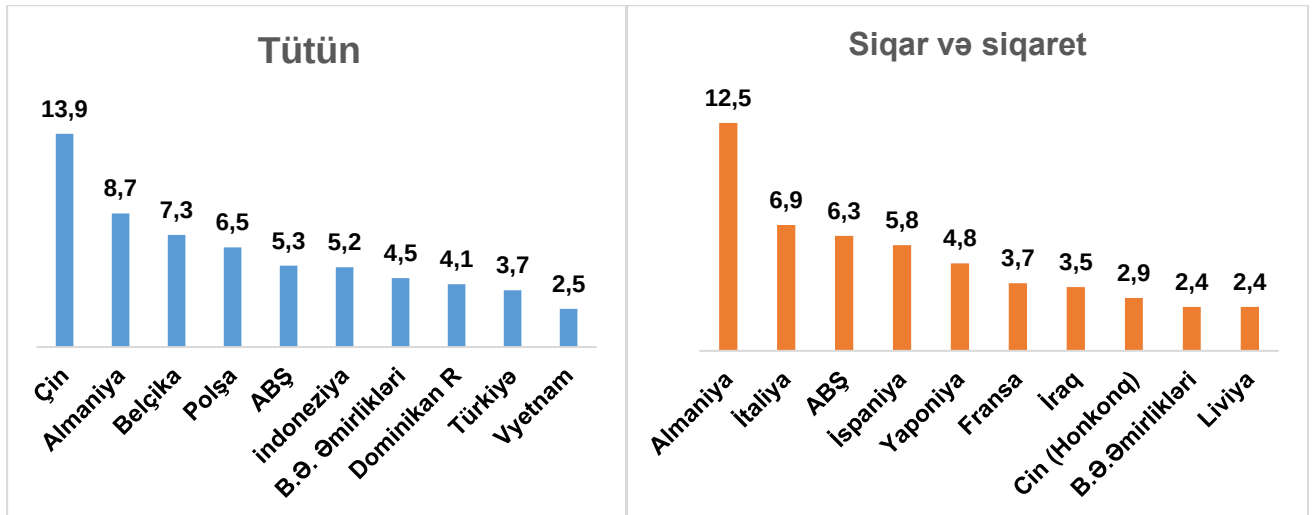
Qrafik 8. Qlobal bazarda tütün, siqar və siqaret idxalının məbləği, milyard ABŞ dolları

Mənbə: Trademap.org

🇺🇦 Dünya üzrə 2023-cü ildə tütün idxalının 61,6%-dən çoxu Çin, Almaniya, Belçika, Polşa, ABŞ, İndoneziya, BƏƏ, Dominikan Respublikası, Türkiyə və Vyetnamın payına düşüb. Siqar və siqaret idxalının isə 51,3%-i isə Almaniya, İtaliya, ABŞ, İspaniya, Yaponiya, Fransa, İraq, Çin (Honkonq), BƏƏ və Liviyanın payına düşüb (Qrafik 9).

Qrafik 9. Dünya üzrə tütün və siqaret idxalının ölkələr üzrə strukturu, %-lə

Mənbə: Trademap.org

🇺🇦 2023-cü ildə dünya üzrə tütün ixracında Braziliya (21,3%), Zimbabve (10,0%), ABŞ (8,4%), Belçika (8,1%), Hindistan (8,1%) olmaqla ilk beşlikdədir. Siqar və siqaretin əsas ixracatçıları isə BƏƏ (20,4%), Polşa (17,4%), Almaniya (6,2%), Dominikan Respublikası (3,7 %) və İndoneziyadır (4,0%).

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tabeliyində

Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi

tərəfindən hazırlanıb

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

www.atm.gov.az

info@atm.gov.az

S. Vəzirov küçəsi, 91
AZ 1025 Bakı, Azərbaycan

**AQRAR TƏDQIQATLAR
MƏRKƏZİ**